

IVA LUKEŽIĆ

Sveučilište u Rijeci

Trg braće Mažuranića 10, HR-51000 Rijeka

ivalukezic@gmail.com

IMENIČKA SKLONIDBA U SJEVERNOČAKAVSKIM DIJALEKTIMA U 20. ST.

U članku se prikazuje imenička sklonidba u četirima sjevernočakavskim dijalektima u 20. stoljeću.

Recentnija podjela dijalekata triju hrvatskih narječja formiranih u starohrvatskom razdoblju, izložena je i argumentirana u knjizi *Zajednička povijest hrvatskih narječja 1. Fonologija* iz 2012. godine. Po njoj su se do 15. stoljeća unutar čakavskoga narječja razlučile tri skupine autohtonih dijalekata: sjevernočakavska koju su činila četiri dijalekta: ekavski, sjevernočak. ikavsko-ekavski, buzetsko-gornjomiranski i sjevernočak. ikavski, srednjočakavska s jednim dijalektom (srednjočak. ikavsko-ekavskim) i južnočakavska s dva dijalekta (južnočak. ikavskim i jekavskim lastovskim)¹.

Sjevernočakavska skupina je u razdoblju od 9. do 15. st. uz općečakavske fonološke inovacije poprimila i zasebne sjevernočak. značajke.

U suglasničkom je sustavu sjevernočak. skupine, jednako kao i u drugim dvjema čak. skupinama, zadržan bezvučni dentalni ploviz *t'* s artikulacijom kakvu je imao u zadnjoj fazi praslavenskoga (*not'*, *št'ap*), a u prozodijskom su sustavu sjevernočak. skupine, kao i u drugim dvjema čak. skupinama, najstarije naglasne inovacije rezultirale pojavom novoga akuta i uspostavom tročlanoga naglasnoga sustava.

Među najstarije fonološke posebnosti sjevernočak. skupine pripadaju djelomična (položajna) zamjena prasl. suglasnika *g* alofonskim suglasnikom *ɣ* (*glad* > sjevernočak. *ɣlad*) te sjevernočakavska metatonija u prezentu glagola s nepomičnim naglasnim tipom *i* u određenih pridjeva s nepomičnim naglasnim tipom (prez. 3. jd. *lājē*; odr. pridj. jd. m. r. *bogātī* > sjevernočak. *lājē*; *bogātī*).

¹ Lukežić 2012: 225–250.

Značajnije su se fonološke opreke između sjevernočak. i drugih dvaju čak. jezičnih područja javile u odrazima onih prasl. vokala koji su se gubili od početka 12. do konca 15. stoljeća. Odrazi su tih prasl. fonoloških jedinica u srednjočak. i južnočak. sustavima u pravilu bili jednoznačni, a u sjevernočak. sustavima u pravilu su bili višestruki:

- odraz starojezičnoga 'jakoga' poluglasa *ǝ (**otac*, **jesam*) u srednjočak. i južnočak. svuda je *a* (*otac*, *san*), a u sjevernočak. su odrazi trojaki: *a* (*otac*, *san*), *e* (*otec*, *sen*), *o* (*otoc*, *son*);
- odraz starojezičnoga jata *e (**bělo*, **mlěko*, **lěpo*, **tělo*) je u srednjočak. *i* i *e* po J-M pravilu (*belo mliko*, *lipo telo*), u južnočak. *i* (*bilo mliko*, *lipo tilo*) i *je* (*bjelo mjeko*, *lepo tjelo*), dok su u sjevernočak. odrazi trojaki: *e* (ekavski: *belo mleko*, *lepo telo*), *i* i *e* po J-M pravilu (ikavsko-ekavski *belo mliko*, *lipo telo*), *i* (ikavski *bilo mliko*, *lipo tilo*), a u buzetskim su govorima do 20. st. uz odraze *i* i *e* sačuvane i potvrde nezamijenjena jata u određenim naglasnim položajima (*ne kulēnēh*, *u drygēh mēsti*);
- odraz prasl. stražnjega nazala *ǫ (**zǫb*, A jd. **rǫkǫ*) u srednjočak. i južnočak. uvijek i svuda je *u* (*zub*, A jd. *ruku*), a u sjevernočak. su odrazi trojaki: *u* (*zub*, A jd. *ruku*), *o* (*zop*, A jd. *roko*), *a* (*zab*, A jd. *raka*);
- odraz slogotvornoga *l̥ (**s̥l̥za*, **v̥lna*, **p̥l̥ž*) u srednjočak. i južnočak. uvijek je *u* (*suza*, *vuna*, *puž*), u srednjočak. i s reliktima odraza *al* (*salza*, *valna*, *palž*), a u sjevernočak. su odrazi trojaki: *u* (*suza*, *vuna*, *puž*), *e* (*selza/seza*, *velna/vena*, *pelž/pež*), *o* (*soza*, *vona*, *pož*).

Ovi su odrazi značajno utjecali na konačnu fizionomiju nastavaka, a morfološkim putem i na morfologiju, koja je u istom povijesnom razdoblju od 9. do konca 15. st. bila u zamašnim previranjima i inovativno-restrikcijskim procesima usmjerenima rasterećenju glomaznoga prasl. morfološkoga sustava.

Naslijeđeni sustav prasl. imeničke deklinacije, utemeljen na 3 gramatička roda (m. r., ž. r., sr. r.), 3 gramatička broja (jd., mn., dv.) i 7 padeža (N, G, D, A, V, L, I), činilo je 15 deklinacija različitih osnova (samoglasničkih i suglasničkih, nepalatalnih i palatalnih), među kojima su se hijerarhijski razdvajale glavne deklinacije po kojima se sklanjala većina imenica svih triju rodova (4 paradigme: tvrde o-osnove m. r. i sr. r. i meke jo-osnove m. r. i sr. r.; tvrde a-osnove ž. r. i meke ja-osnove ž. r.) od sporednih deklinacija po kojima se mijenjao ograničen broj imenica određena roda (9 paradigmi: u-osnove m. r., i-osnove m.r., i-osnove ž.r., n-osnove m. r., r-osnove ž. r., v-osnove ž. r., n-osnove sr. r., t-osnove sr. r., s-osnove sr. r.). Proces rasterećenja tekao je trima usporednim smjerovima: jedan je išao za postupnim rasterećenjem ukupnoga broja deklinacija, što je dovelo do gašenja sporednih deklinacija svih triju rodova i do njihova poistovjećivanja s glavnim deklinacijama, drugi je išao za gašenjem dvojine

kao trećega gramatičkoga broja, a treći za gašenjem morfonoloških opreka po palatalnosti unutar glavnih promjena, što je dovelo do potiranja razlika između o-osnova i jo-osnova m. r. i sr. r. te između a-osnova i ja-osnova ž. r.

U 15. st. sva su tri procesa uglavnom završena: u imeničkoj su sklonidbi uspostavljene 3 paradigme sa 7 padeža jednine i 7 padeža množine u kojima su objedinjene sve stare osnove i nastavci, uključujući i nastavke nestale dvojine. Po kriteriju nastavka u G jd. te se tri paradigme u 20. st nazivaju a-vrsta (m. r. i sr. r.), e-vrsta (ž. r.) i i-vrsta (ž. r.).

Sjevernočakavski ekavski dijalekt u 20. st. činila su četiri poddijalekta: sjeveroistočni istarski (čine ga kvarnerski uzobalni i zaobalni govori na potezu od Brseča do Rijeke te kastavski govori na sjeveroistoku), središnji istarski (čine ga žminjsko-pazinski, boljunski i labinski govori), primorski (čine ga trsatsko-bakarski govori i crikvenički govor) i otočni (čine ga svi creski i dva sjevernoločinjska govora).²

Sjevernočakavski ikavsko-ekavski dijalekt³ u 20. st. činili su istočnokrčki starosjedilački govori (dobrinjski, vrbnički i omišaljski), vinodolski uzobalni i zaobalni govori, hreljinski i šmričko-kraljevički govori te grobnički govori u riječkom zaleđu (u naseljima na Grobničkom polju i duž lijevoga toka Rječine).

Sjevernočakavski buzetski i gornjomiranski dijalekt u 20. st. činila su četiri poddijalekta: istočni (Roščina), južni (Draguč, Račice), srednji (Buzet, Draščići) i sjeverni (Slum, Veli Mlun i Mali Mlun).⁴

Sjevernočakavskom ikavskom dijalektu u 20. st. pripadali su mjesni govori Klane i Studene na sjeveroistoku (ekavskih) govora kastavske skupine, blizu slovenske granice. Po odrazu jata su ikavski, a ostale fonološke i morfološke značajke odaju staru bliskost sa starosjedilačkim sjeverozapadnim čakavskim govovima.⁵

² Klasifikacija prema: Vranić 2001, Vranić 2005: 317–356, pregled i prema Šimunović 2011: 237–268.

³ U starijoj je podjeli sjevernočak. ikavsko-ekavski dijalekt klasificiran kao primorski poddijalekt srednjoločak. (ikavsko-ekavskoga) dijalekta (Lukežić 1990).

⁴ Podjela je buzetskoga dijalekta preuzeta iz Šimunović 1985. Prije istraživanja ovoga autora govori su ovoga dijalekta tretirani kao kajkavski, pa i kao slovenski.

⁵ U *Zajedničkoj povijesti hrvatskih narječja 1.* iz 2012. uvršteni su u zaseban sjevernočak. dijalekt. Inače su rijetko spominjani i to uglavnom u kontekstu južnoga čakavskoga ikavskoga dijalekta i migracija ikavaca južne provenijencije prema sjeveru. Podatci o imeničkoj sklonidbi u tom dijalektu izdvojeni su iz tekstova objavljenih u knjizi Lukežić 1998.

Paradigme imeničke sklonidbe u sjevernočakavskim dijalektima u 20. st.

	m. r.	a-vrsta	sr. r.
N jd.	<i>-ø; -o; -e; -a</i>		<i>-o; -e; -ø; -i/-ji</i>
G jd.		<i>-a</i>	
D jd.		<i>-u; -e</i>	
A jd.	A jd. = G jd., A jd. = N jd.		= N jd.
V jd.	<i>-e, -u; V jd. = N jd.</i>		= N jd.
L jd.		<i>-e; -i; -u</i>	
I jd.	<i>-on, -en; -in; -om, -em; -un; -um</i>		
N mn.	<i>-i; -i, -e, -a</i>		<i>-a</i>
G mn.	<i>-ø; -i; -ih; -ah; -o(v)</i>		<i>-ø</i>
D mn.		= I jd.	
A mn.		= N mn.	
V mn.		= N mn.	
L mn.		<i>-ih; -eh; -i; -ah</i>	
I mn.		<i>-i</i>	

	e-vrsta ž. r.	i-vrsta ž. r.
N jd.	<i>-a; -ø; -i; -e</i>	<i>-ø</i>
G jd.	<i>-i, -e; -e</i>	<i>-i; -e</i>
D jd.	<i>-e; -i</i>	= G jd.
A jd.	<i>-u; -o; -a; -ø</i>	= N jd.
V jd.	<i>-o, -e; V jd. = N jd.</i>	= G jd.
L jd.	= D jd.	= G jd.
I jd.	<i>-u; -un; -um; -o; -on; -om</i>	<i>-u; -un; -um; -o; -on; -om</i>
N mn.	= G jd.	= G jd.
G mn.	<i>-ø; -i</i>	<i>-i; -ih; -ah; -uj; -iju; -u, -ø</i>
D mn.	<i>-an; -am</i>	<i>-an; -am</i>
A mn.	= G jd.	= G jd.
V mn.	= G jd.	= G jd.
L mn.	<i>-ah</i>	<i>-ih; -ah</i>
I mn.	<i>-ami</i>	<i>-i; -ami; -ijami</i>

Potvrde imeničke sklonidbe u sjevernočakavskim dijalektima u 20. st.

a-vrsta

U N jd. m. r. redovit je nastavak *-ø* i sklonidba po obrascu m. r. potvrđena i u imenica starih i-osnova m. r. i ž. r.: *večer* (N jd. *cel večer*, G jd. *s večera*),⁶ *vlas* (*ni mu pal ni vlas z glave*), *glad* (*ʔapal me j glad, ne moren od glada*), *kap* (G jd. *ni kapa vodi/vode*), imenice *zvon* (*veli i mali zvon va zvoniku*), *tloh* (A jd. *ne hitaj po tloh*, L jd. *po tle / po kle / po tlohu / po tlu*) te primljenica *postol* (*postol je vas blatan*). U ekavskom je dijalektu u NA jd. s nastavkom *-ø* i jednakosložnom osnovom sporadično potvrđena imenica *ramen* (*boli me levi ramen*). Imenica *brat* u svim sjevernočak. dijalektima ima potpunu sklonidbu po a-vrsti m. r. (N jd. *brat*, G jd. *brata*, D jd. *bratu*, N mn. *brati* itd.). U ekavskom dijalektu potvrđena je množina od imenice *čovjek* (Brseč N mn. *čovjek*).

U hipokorističnih muških imena i odmilica s dočetakom na *-o* ili *-e* potvrđene su u sjevernočak. dijalektima dvije inačice sklonidbe po a-vrsti. U prvoj se, češćoj inačici sklanjaju po obrascu nejednakosložnih osnova sr. roda: u NA jd. s ništičnim nastavkom *-ø* dodanim osnovi na *-o* ili *-e* (*nono*, *Drago*, *ʔaʔe*, *Ive*), a u ostalim padežima s proširkom *-t*⁷ dodanim osnovi (GA jd. *nono-t-a*, *Drago-t-a*, *ʔaʔe-t-a*, *Ive-t-a*). U drugoj su inačici osnove takvih imenica u svim oblicima istosložne, a dočetcu *-o* ili *-e* nastavci su u NV jd. (*non-o*, *Drag-o*, *Iv-e*). U ostalim padežima neproširenoj su osnovi dodani nastavci po a-vrsti (GA jd. *non-a*, *Drag-a*, *Iv-a*).

Nastavak *-o* ili *-e* u NAV jd. u sjevernočak. je dijalektima potvrđen u novovjekih primljenica poput *auto* (m. r. *moj novi auto*), *rešo* (m. r. *on stari rešo*), *kilo* (sr. r. *jedno kilo*), *kafè* (sr. r. *belo kafe*), *boke* 'buket, cvjetni stručak' (sr. r. *velo boke*).⁸

U N(AV) jd. sr. r. u zbirnih i glagolskih imenica potvrđen je nastavak potekao od staroga dočelnoga **-je*, koje se u vrijeme gubljenja jata samo u sjevernočak. dijalektima odrazilo kao 'jat': u ekavskome dijalektu kao *-el-je* (*korenel/korene*, *zele/zele*, *stvorene/stvorene* (Rukavac *so orude* 'sve oruđe'), a u ostalim trima dijalektima kao *-i/-ji*. Potvrde su u ikavsko-ekavskom dijalektu (Dobrinj, Omišalj, Vrbnik *uli*, *peri*, *lišʔi*, *protuleti* 'proljeće', *kameni* 'kamenje', *smeti* 'smeće', *grozdovi* 'grozdomlje'; *voʔi*, *pešʔi*, *trʔi*, *proliʔi*, Novi Vinodolski *kameni*

⁶ U buzetskom dijalektu je potvrđen i oblik A jd. po i-vrsti (Krbavčici *eno večer* 'jednu večer').

⁷ U buzetskom dijalektu je potvrđen proširak *-et-*: Brul *Rumano*, G *Rumaneta*, Krbavčici *Miro*, z *Mireton*).

⁸ U 20. st. lokalno je zabilježeno više takvih civilizacijskih primljenica, poput *siho* 'psiha: sobno ogledalo s pobočnim ormarićima': sr. r. (*materino siho*), *boro* 'komoda' (m. r. *starinski nonin boro*), *puntape* 'broš' (sr. r. *zlatno puntape*) te 'čaj' (sr. r. *popij teplo te*).

'kamenje', Tribalj *koreni* 'korijenje', Selce, Dramalj *zeli* 'zelje', *peri* 'perje', grobnički govor *kameñi*, *zeji/zelji*, *uji/ułji*, *perji*, *trsi*, *oruđji*, *mišjeñi*, hreljinsko-krajevski govori *grozji*, *rožji*, *petroli*, *prašt'i* 'suhe grančice za potpalu', *živleñi*), u buzetskom dijalektu (Nugla *bivañi*, *rujeñi* 'rođenje', *kršt'eni*, *kumpirišt'i*, *vyji/viji* 'ulje').

U D jd. u svim je dijalektima potvrđen nastavak *-u* (*ocu*, *bratu*). U buzetskom dijalektu su potvrđeni i nastavci *-e* i *-i*, analoški preuzeti iz L jd. (u Nugli *poj h zakone*, *h Kuprę* 'k Kopru', u Krbavčičima *medigi* 'liječniku', *oki* 'oku').

U V jd. m. r. potvrđene su alternacije nastavaka *-e* (u osnova na nepalatal) i *-u* (u osnova na palatal) te noviji sinkretizam V jd. = N jd. Potvrde su u ikavsko-ekavskom dijalektu (Omišalj, Dobrinj *Antone! Osipe! toware!* Novi Vinodolski i grobnički govori *gospodine! Marijane! susede! čoviče! čoviku!*), u ekavskom dijalektu (Brseč *čovek! otac! otrok!* sporadično *sine! mužu! mladiťu!*), u buzetskom dijalektu (Gračišće *boškarin!*) i u ikavskom dijalektu (Klana *Vilkiť!*).

U L jd. u ekavskom dijalektu prevladava ekavski nastavak *-e* (Rukavac *na brode*, *va saken dolčit'e*, *na hrpte*, *va ten mleke*, *po lete*, *na sunce*, Kastav *po grade*, *na jenen grmiťe*, Brešca *po rede*, Brseč *na prste*, *na vrhe*, *na dne*, *na sene*, Lovran *v ajere*, Ika *na portune*, Žminj *va mire*, *na jarme*, *va Žmiñe*, *va duore*). U otočnim su ekavskim govorima potvrđene slobodne alternacije nastavaka *-e* i *-u* (Orlec na Cresu *na stole/stolu*, *po krovu*, *po polmu*), ili samo nastavak *-u* (Lubenice na Cresu *po švu* 'po šavu', *na kolenu*). Rubno je u nekoliko relikata potvrđen nastavak *-i* (*na boki*, *na trbuhi*, *na srci*).⁹

U ikavsko-ekavskom dijalektu ikavski je nastavak *-i* potvrđen u istočno-krčkim i u vinodolskim govorima, a drugdje sporadično u reliktima, u alternacijama nastavaka *-i* i *-u* (Dobrinj, Omišalj, Vrbnik *va Gradi*, *va Dobriñi*, *o Mesopusti*, *na Krasi*, *v Omišji*, *va Gostinci*, *na mori*, *na enon mesti*, *na senu*, Novi Vinodolski *na drvi*, *va non dvori*, *va lahti*, *va uhi*, *va oku*, Bribir *na brodi*, *na brigi*, *na piri*, *po danu*), u ostalim je govorima potvrđen nastavak *-u* (Ledenice *u okviru*, *na stolu*, grobnički govori *na drvu*, *va dvoru*, *va lahtu*, *va uhu*, *va oku*).

U buzetskom dijalektu potvrđeno je alterniranje nastavaka *-e* u osnova na nepalatal i *-i* u osnova na palatal (Buzet *na hrte*, *ne sonci*) te alterniranje nastavaka *-e*, *-ę*, *-i*, *-y*¹⁰ (Nugla *na tiemenę*, *pu hrte*, *pu dnevé*, *u vyhy*, *u vyju*, *pu*

⁹ U L jd. e-vrste alternacije *-e*, *-u* potvrđene su u 49, a alternacije *-i*, *-u* u 2 od 144 ispitivana mjesna govora ekavskog sjevernočak. dijalekta (Vranić 2005: 158, Tablica III).

¹⁰ U buzetskim govorima kvalitetu samoglasnika (artikulaciju) određuje njegovo mjesto u odnosu na naglasak: samoglasnici se pod naglaskom artikuliraju drugačije nego kad su izvan naglasaka. U konkretnom je slučaju riječ o neutralizacijama (artikulacijskim približavanjima) samoglasnika izazvanih naglaskom (u morfologiji: o pripadnosti određene riječi određenom naglasnom tipu): visoki glas *u* s artikulacijom pomaknutom prema sredini u nekim se zapisima

mory, u lunce, pu uce, u želace, u Roče, na dele, u meste, pu jutre, Sveti Martin v oki, Hum va Humi, Draguč na brigu, Krbavčiči na vrhe, u rate, u Buzete, na oke, na kraji, pu trebihi).

U ikavskom dijalektu prevladava nastavak *-i* u alternaciji s nastavkom *-u* (Studena *po onin pismi, na dažji, va seni, po leti, va logori / va logoru, Klana va zraku, po svitu, va vrti*).

U I jd. u ekavskom su dijalektu potvrđene alternacije nastavaka *-on* u osnova na nepalatal i *-en* u osnova na palatal; sporadično je u objema osnovama potvrđen poopćen nastavak *-un* (Rukavac *voz senon* ‘voz sa sijenom’, *s ten obedon, z mlekon, Kastav pred kaštelon, za vraton, vozon, Brešca pod golen nebon, Lovran za nokton, za sen korenen* ‘sa svim korijenjem’, Ika *s ten velon* ‘s tom koprenom’, Žminj *z dubačen, Sv. Jakov na Lošinju s kajit'en*) te slobodne alternacije nastavaka *-on, -en* i *-un* (Brseč *ježon, mišon, mužen, mladiťen, nožen, ujen* ‘uljem’ // *čirun, zubun, ocun, otrokun, koñun, imenun*).

U ikavsko-ekavskom dijalektu potvrđeni su alomorfi *-on* (u nepalatalnih osnova), *-en, -in, -jin* (u palatalnih osnova), *-om, -em, -im, -jim* samo u Omišlju; sporadično je u objema osnovama potvrđen poopćen nastavak *-un* (Dobrinj *zo tin srpon, zo jajen, zo ulin, Omišalj pod prestom, s terbuhom za kruhom, z jajem, z ulim, ze grozdovim, Vrbnik pod jenin klobukon, ulin, Novi Vinodolski zubon, pazuhon, Drivenik št'apun, z nožen, Selce kolcen, selon, Dramalj ključen, Jadranovo lončit'en, srpon, Ledenice s blagon, grobnički govori z gospodaron, pod grmon, s kameñin, ujin/uljin, perjin, trsjin, hreljinsko-kraljevički govori bri-menon, ocun, nožun, selun, gorskokotarski sjevernočak. ikavsko-ekavski govori ključon, ocon, Benkovac Fužinski koñun*).

U buzetskom dijalektu potvrđeno je alterniranje nastavaka *-on* u osnova na nepalatal i *-en* u osnova na palatal te nastavak *-un* poopćen u svim osnovama (Nugla *z vyhon, špehon, s kuñen, z lahtun, ynojun, sapunun, z vozun, Krbavčiči z Mireton, utrokon, Buzet sapunun*).

U ikavskom dijalektu potvrđeno je alterniranje nastavaka *-on* u osnova na nepalatal i *-en* u osnova na palatal (Klana *z mužen*) te poopćenje nastavka *-on* u obiju osnova (Studena *z autobuson, z gulašon*).

U svim je sjevernočak. dijalektima potvrđen sinkretizam NAV mn. m. r. po ovim trima obrascima:

a) U prvom je obrascu u sva tri padeža samo nastavak *-i* poopćen u nepalatalnih i palatalnih osnova potvrđen u ekavskom dijalektu (Rukavac *imel je tri sini, klatit orehi, imeli su kotlit'i, Brseč nosi, listi, oci, zidi, mehi, prči, bregi, na orehi, vidin školani, siromahi, Kastav repi, davat novi dafki, na si kraji, na Vrhi,*

bilježi grafemom *y*, u drugima grafemom *ü*, srednji glas *e* s artikulacijom približenom visokom *i* bilježi se grafemom *e*.

Brešca je pozval muži, Ika stavila postoli, Žminj neki židi, imajo široki rukavi, na štuol štavi pijati, za prahci, Orlec na Cresu uresi, Lubenice na Cresu Tri kraji), u ikavskom dijalektu (Klana brati, olupki) te u dijelu ikavsko-ekavskog dijalekta (Novi Vinodolski va opanki, va gosti, Kamenjak imeli smo lonci, Selce koñi, grobnički govori za prijatelji, va gosti, hreljinsko-kraljevički govori lanci, brigi, prsti, krovi, roditelji).

b) U drugom obrascu u sva tri padeža alternira više nastavaka: *-i* poopćen u nepalatalnih i palatalnih osnova (*krovi, kolci*) te *-a* u nepalatalnih osnova (*klobuka, rukava*) i *-e* u palatalnih osnova i u imenica na *-ane* (*rufčite, selane, Verbenčane, Omišjane*). Ovaj je obrazac obilato potvrđen u ikavsko-ekavskom dijalektu: u starosjedilačkim istočnokrčkim govorima, a manje u dijelu vinodolskih govora (Dobrinj kraje, pože, prče, dožje, sošce, klobuka, dobrinjske zvoni, tri brati, vnuki, Omišalj sesce, prašce, dežje, tri brati, kamiki, nože, Vrbnik stoli, rogi, kamiki, imamo dobri susedi, jili smo šniceli, ujce, jance, prče, nože, Novi Vinodolski novce, kosca/kosci, svetca/svetci, rufca).

c) U buzetskom je dijalektu potvrđeno trojako stanje: alterniranje nastavaka *-i* u osnova na nepalatal i *-e* u osnova na palatal (Krbavčiči voli, koñe), nastavak *-i* poopćen u nepalatalnih i u palatalnih osnova (Sveti Martin nosi, Titi 'Ćići') i *-e* poopćen u nepalatalnih i *-i* u palatalnih osnova (Nugla urehe, prasci).

Oblici NAV mn. m. r. s navedenim nastavcima potvrđeni su u ekavskom i ikavsko-ekavskom dijalektu uz brojeve 3 i 4 (*tri dani, četiri dani*), a uz broj 2 potvrđen je stari dvojinjski nastavak *-a* (*dva dana*). U buzetskom su dijalektu oblici NAV mn. m. r. s navedenim nastavcima potvrđeni uz broj 4 a nastavak *-a* uz brojeve 2 i 3 (Buzet dva krova, tri krova, štiri kruvi), ili množinski nastavak *-i* uz brojeve 2 i 3 (Sveti Martin dva Titi 'Ćići'). U ikavskom su dijalektu oblici NA mn. m. r. potvrđeni uz brojeve 3 i 4 s nastavkom *-e* (Klana tri rate, tri sine, četiri brati, Studena tri, četire pute), a u buzetskom dijalektu i uz broj 2 (Brul dvi vroate).

U G mn. u sjevernočak. su dijalektima najčešće potvrđene alternacije nastavaka *-ø* (u imenica m. r. koje stoje uz brojeve i količinske priloge te češće u imenica sr. r.) i nastavka *-i* (u imenica m. r. koje se navode bez brojeva i količinskih pridjeva te rjeđe u imenica sr. r.). Sporadično su potvrđeni nastavci *-eh*, *-ih*, *-ah*, a u buzetskom je dijalektu samo u kategoriji ktetika m. r. potvrđen nastavak *-o(v)*.

Potvrde su u ekavskom dijalektu¹¹ (Rukavac tkalac, krosan, malo drv,

¹¹ U ekavskom je dijalektu nastavak *-ih* u G mn. (*miših, mladih, nožih, vratih*) potvrđen samo u dva rubna mjesna govora u sjeveroistočnom istarskom poddijalektu, a nastavak *-ah* potvrđen je kao treći alternativni nastavak (uz *-ø* i *-i*) u 2 boljunska i 4 labinska mjesna govora u središnjem istarskom poddijalektu (Vranić 2005: 305–306).

vet' puti, jezero vrazi, Kastav od cekin, Brešca za par dan, jezero bregi, okolo tovariťih, Brseč puno pilit', putac, prasac, puno zubi, listi, oci, sini, kamiki, jaj, rebar, koleni, Lovran nekuliko Istran, svedrit', bati, pres tovariť, Ika dvajset let, Žminj pret nekoliko stotin liet, puli vrat, puni otrok, od jaji, devet lancuni, šoldi, čuda liet, Boljun i Lupoglav svedokah, zuobah, mustaťah, Sv. Ivan i Paval debli, debal, Orlec na Cresu ureh 'oraha', je imela trih sini, Cres na otoku Cresu stoleh, razeh, voli, popi, mest, Lubenice na Cresu pres rukavi, Sv. Jakov na Lošinju koleni), u ikavsko-ekavskom dijalektu (Dobrinj jaňac, teles, Omišalj pet jaňac, od serhi, od zvoni, Vrbnik trih brat, čuda presnac, sto let, imen, kolen, Bribir otac, pisam, plut', brigih, danih, Drivenik misecih, korakih, rogih, puno solda, dinari, Tribalj stabal, vrapci, zubi, žlibi, kluči, Grižane konop, kotac, koši, kolci, korakih, obručih, Selce ni telčit', Dramalj brodi, kluči, komadi, sel, vesal, Jadranovo konop, kotac, pet let, pet puti, miseci, koši, dolci, od Manestri, poli Butori, poli Frančit', sel, ivaneľ, Novi Vinodolski i grobnički govori deset let, deset zrn, poplat, pisam, ust, zajik/zajikih, lakat/laktih, pleť/plet'ih, sinih, zubih, vlasih, grajanih, hreljinsko-kraljevički govori pet dan, par grmi, par trs, zad grmit', čavall/čavli, paňi, rogi, kluči, sel, kril/krili, stakal, gorskokotarski sjevernočak. ikavsko-ekavski govori mravi, paňi, rogi, miseci, rebar, brimen), u buzetskom dijalektu (Nugla dešiat duan, piät lit, ud urehi, ut stuakli, kilometri, voli, piät kruvi, prez lasi, pres trapci, Brul osan doan, piet let, Roč kulurih, Hum trista lit, Draguč puno brigi, Krbavčići iz Brigi, sedon meseci, zobi, guved, puli Drašťit'o, is Barüšit'o, is Perco, is Črničano, is Rümeno), u ikavskom dijalektu (Klana par dan, šest lit, ni bilo prahi, Studena puli Kukuľani, od Marčeli, pet metri, kolači, pet kiv).

U D mn. u svim sjevernočak. dijalektima potvrđen je starojezični sinkretizam D mn. = I jd (-on, -en; -on, -in; -un). Potvrde su u ekavskom dijalektu s rijetkim odstupanjima¹² (Rukavac *zvončaron*, Kastav *rešken ježuvitaron*, *Kastafcen*, Brseč *dat golubon, telcon, prascen, mladiťen*; odstupa jedino imenica *sin* koja u D mn. ima oblik *sinami*, Lovran *brižnen Istranon*, Žminj *šoldaton, otrokuon*, Orlec na Cresu *stolen*); u ikavsko-ekavskom dijalektu (Dobrinj *stolon, Talijanon*, Omišalj *stolom, nožem*, Vrbnik *našin selon*, Novi Vinodolski *sinon, deškon*, Bribir *ocen, konopon, česnon, tovaron, ognon*, grobnički govori *sinon, deškon, mladiťen*, hreljinsko-kraljevički govori *ribaron, grozdon, krovon, krilun*); u buzetskom dijalektu (Nugla *utrukuon, h Nemarnikun, prascen, h Tomičit'en*, Krbavčići *prascen*); u ikavskom dijalektu (Studena *poť Kukulanon, dat mužen*).

¹² Samo je u jednom govoru sjzap. ekavskoga. dijalekta u D mn. potvrđen nastavak *-in*, i u jednom govoru na sjeveroistoku dijalekta nastavak *-an* (*krovan, slovan*). U četiri su istarska i jednom otočnom govoru potvrđene u D mn. alternacije novijega *-an* s prvotnim nastavcima *-on, -en* (Vranić 2005: 312–314).

U L mn. potvrđeni su nastavci s odrazima jata: u ekavskom je dijalektu *-eh*, u ikavsko-ekavskom, ikavskom i buzetskom dijalektu *-ih*, *-i*, u buzetskom dijalektu *-eh*. U svim je dijalektima kao alternativni nastavak potvrđen i *-ah*, preuzet iz L mn. e-vrste.

Potvrde su L mn. u ekavskom dijalektu¹³ (Rukavac *na sajmeħ, na koleneħ, v usteh, po vrateħ*, Brseć *va zubeħ, na kamikeħ, va rebreh, jasleh*, Lovran *po to-vareħ, Kastav na Rosceħ, Ika v Ičit'ah, Žminj na vrateħ, po puoteħ, va kotlit'ah, va loncaħ, po židah*, Orlec na Cresu *na stoleħ, Cres na otoku Cresu selah, me-stah*, Lubenice na otoku Cresu *va pršeħ, va križah*); u ikavsko-ekavskom i ikavskom dijalektu (Dobrinj, Omišalj, Vrbnik *na krovih, na stolih, va gradih, selih*, Novi Vinodolski *na vratih, va zubih, zidih, ustih*, Selce *koñih*, Jadranovo *miseci, klūči, pismi, va žrvni, seli*;¹⁴ grobnički govori *na vratih, va zubih, plet'ih, zidih, na ustih*, hreljinsko-kraljevički govori *po putih, stolih, roditeļih*, (Križišće, Kraljevica, Bakarac *po klūči, po gradi, va zubi, krili*), gorskokotarski sjeverno-čak. ikavsko-ekavski govori *po rogi*)¹⁵; u ikavskom dijalektu (Klana *po brdiħ, po gradiħ, va rucakiħ*, Studena *po zubi*); u buzetskom dijalektu (Nugla *pu skliph san sidev, u lonciħ, ne seh okniħ, ne brigih*, Sveti Martin *u jastih*, Krbavčići *na Brigih, na kroveħ, pu ubrazeħ, ne kuleneħ, u drygeħ meštih*).

U I mn. u svim je dijalektima potvrđen nastavak *-i*. Potvrde su u ekavskom dijalektu (Rukavac *s temi kolci, z onemi drvi, s temi beči*, Brešca *z rameni*, Brseć *s prsti, z baki, prijatelji, z jaji*, Lovran *s tovarit'i, s špagi*, Žminj *pred vrati, z švedri*, Sveti Petar u Šumi *s timi prišt'it'i*, Orlec na Cresu *stoli*, Nerezine na Lošinju *zis koleni*); u ikavsko-ekavskom dijalektu (Dobrinj *z trimi rogi*, Omišalj *med stoli, zi noži*, Novi Vinodolski *s trimi zidi, oci, sini, z usti, z vrati*, Bribir *z ogñi*, Drivenik *grizen svojimi zubi*, Jadranovo *s telefoni*, Ledenice *s š't'api*, grobnički govori *z oci, sini, prijateli, z velimi usti, pred vrati*, hreljinsko-kraljevički govori *z bujoli, s krovi, s krili*); u buzetskom dijalektu (Nugla *z nohti, z dugimi nosi, je grizla zabi, s kuleni*, Brul *z voli, s tuvori*, Krbavčići *z vpli, z vōzi, z jaji*); u ikavskom dijalektu (Klana *bižat prid avioni, prid Ńemci, prideju s tovarit'i, bili smo pod Talijani i pot partizani, z ovimi plugi, z voli*, Studena *z drvi, s koñi*).

¹³ U L mn. e-vrste od 144 ispitana mjesna govora ekavskoga dijalekta nastavak *-ah* potvrđen je u 31, alternacije *-eh i -ah* u 13, nastavak *-i* u 5, nastavak *-ih* u jednom te alternacije *-eh i -ih* u jednom mjesnom govoru (Vranić 2005: 163).

¹⁴ Samo je u jednom rubnom vinodolskom govoru u L mn. potvrđen novi nastavak *-ima* (Ledenice *u stapima*).

¹⁵ U trima je gorskokotarskim ikavsko-ekavskim govorima usporedo sa starim nastavcima potvrđen i sinkretizam DLI mn. u a-vrste nastavkom *-in* (*pañin*).

e-vrsta

Po e-vrsti s nastavkom *-a* u N jd. sklanjaju se imenica *kokoša* (G jd. *kokoše*, A jd. *kokošu*) i *doba* (G jd. *dobe*, A jd. *na dobu*) te hipokoristična muška imena (*Miha, Andra, Toma, Joža*).

Po e-vrsti s nastavkom *-ø* u N jd. i A jd. sklanjaju se imenice starih r-osnova *mat* i *hći* s jednosložnim osnovama u N jd., u ostalim padežima osnovama proširenima sufiksom *-er-* (G jd. *matere, ht'ere*, D jd. *materi, ht'eri*) te imenice *crekav/crikav, kjetav, stran* (A jd. *gren va crikav, na saku stran*), sporadično i *smol, sramot, sten, brazd, brad, klup* itd. (Rukavac *crekav, kjetav, mat, ht'i*, grobnički *mat, ht'i*, Nugla *mat, ht'i*).

Hipokoristična ženska imena i odmilice s osnovom na *-e* i s nastavkom *-ø* u NV jd. (*Mare, Ĵele* i sl.) u prvoj su polovici 20. st. u ostalim padežima potvrđene s osnovom proširenom sufiksom *-t-* (G jd. *od Mareti*, D jd. *Ĵeleti* (Jardas 1957)).

Po e-vrsti u ikavsko-ekavskim starosjedilačkim istočnokrčkim govorima dobrinjske, vrbničke i omišaljske skupine, u reliktima i u vinodolskim govorima, potvrđena je sklonidba imenica starih v-osnova: s jednosložnim osnovama i nastavkom *-i* u NV jd. (*jeli, criki, muri*), a u ostalim padežima osnovama proširenima sufiksom *-v-* (G jd. *jelve/jelvi, crikve/crikvi, murve/murvi* itd.) Dobrinj, Omišalj, Vrbnik *žuki, loki, smoki, uliki/ulikvi, muri, skoruš, jagodi*).

U G jd. i NAV mn. u sjevernočak. dijalektima potvrđena su tri obrasca.

a) U prvome obrascu alterniraju nastavak *-i*, dodan nepalatalnim osnovama i nastavak *-e*, dodan palatalnim osnovama¹⁶ (G jd. *od ženi, od vodi : z maše, z Opatije*, NA mn. *ženi, sestri i susedi su hodile va crikvi/crekvi na maše*). Ovaj je obrazac potvrđen u svim poddijalektima ekavskoga dijalekta (Rukavac G jd. *od besedi, od smokvi, spod steni, prez vodi; prez košnjice*, NAV mn. *bačvi, gredi, cesti, dve daski, igli, materi, kokoše, na kosice, kuharice*, Kastav G jd. *svete Trojice, crekvice, ni trohi*, N mn. *slane ribi, prve nogi, prišle su Studenki*, A mn. *za nogi*, Brešca G jd. *od lemozini, s crekve, od crekvi*, Brseč G jd. *od ženi, od sestri, ofci*, N mn. *ženi, kruni, ruki, bačvi*, A mn. *vidin glavi, vidin ruki, dobil je daski*, Lovran G jd. *sake sorti, ot pilice, z zemlji*, A mn. *na druge kiti*, Ika G jd. *od pokojne mami, z Meriki, pul svetega Mikuli*, Žminj G jd. *od zemlji, jene palici, ot crikvi, malo vodi, preš materi*, N mn. *kad so fešti, cetire pušteji, va duore stojijo kravi*, A mn. *za uofci, za Vazan storijo jajarice*, Orlec na Cresu G jd. *kup slam, velni*, N mn. *nogi, mohući, ofce*, Lubenice na Cresu N mn. *obrvi, slži*, A mn. *za vežat kalceti, brageši, štomaći, škuje*); u istočnokrčkim i u većini vindolskih

¹⁶ Pravilo je načelno, no sudeći prema potvrđama iz mjesnih govora nije dosljedno: obično se ne odnosi na svaki, nego na neke palatale (češće samo u osnova s dočetnim *c-, j-*).

govora ikavsko-ekavskoga dijalekta (Dobrinj, Omišalj, Vrbnik G jd. *od ženi, z barki, prvo dobi, od svili, z Riki, poli hrušvi, u Kati, prez duše, z lušije, prez dice, priko grumače*, NA mn. *nogi, besedi, ulikvi, dvi piñati, ovce, duše*, Kamenjak G jd. *nakosilo se travi, od saje*, A mn. *imeli smo piñati*, Bribir G jd. *glavi, nogi, Bari, Anti*, Grižane, Selce, Dramalj G jd. *nogi, glavi, daski, smokvi*) i u buzetskom dijalektu (Buzet G jd. *sret rosi*).

b) U drugome je obrascu jedan od tih nastavaka poopćen u svim osnovama (poopćen *-e*: G jd. *od žene, od vode*: *z maše, z Opatije*, NA mn. *žene, sestre i susede su hodile va crikve/crekve na maše*; poopćen *-i*: G jd. *od ženi, od vodi*: *z maši, z Opatiji*, NA mn. *ženi, sestri i susedi su hodile va crikvi/crekvi na maši*). Ovaj je obrazac potvrđen u ekavskom dijalektu u trsatsko-bakarskim (G jd. *z Reki, od vreći, od daski*), među sjeveroistočnim istarskim i među središnjim istarskim govorima.¹⁷ Drugi je obrazac s nastavkom *-e* poopćenim u nepalatalnih i palatalnih osnova potvrđen u rubnim govorima ekavskog dijalekta (Sveti Petar u Šumi kod Pazina G jd. *rukije, dice*, N mn. *štrige, tri ht'ere*); u ikavsko-ekavskom dijalektu (u grobničkom govoru G jd. *divojke, šenice, vune, ruke*, A mn. *med ofce, matere, žene, ht'ere, kokoše*, u hreljinsko-kraljevičkim govorima G jd. *kod ht'ere*, N mn. *dvi ht'ere* i u rubnom vinodolskom govoru mjesta Ledence G jd. *palente, juhe*) te u ikavskom dijalektu (Klana *svoje kiše* 'kuće'). Poopćen nastavak *-e* uz više ili manje relikata u kojima je sačuvan stariji nastavak *-i* potvrđen je u dijelu ikavsko-ekavskih vindolskih govora (Jadranovo G jd. *od travi, od piñati, od saje, od glave, od hrane*, Novi Vinodolski G jd. *divojki, šenice, matere, žene, ht'ere, kokoše*; N mn. *divojki, šenice, ruke*, A mn. *med ofce, matere, žene, ht'ere, kokoše*).

c) U trećemu su obrascu nastavci *-e* i *-i* poopćeni u tvrdih i mekih osnova, polarizirani prema gramatičkom broju: jedan se javlja u G jd., a drugi u NAV mn. Ovaj je obrazac potvrđen u buzetskom dijalektu (Nugla G jd. *suzie, prez nogie, sestrie, ht'erie, crekvice, Lycije*, N mn. *letvi, obrvi, sozi, nogi*, Brul G jd. *ht'ere, matere, kráve, hiše*, NA mn. *roaki*).

U D jd. i L jd. potvrđen je stari sinkretizam L jd. = D jd. U oba su padeža potvrđeni nastavci s odrazima jata: u ekavskom i buzetskom dijalektu *-e*, u ikavsko-ekavskom i ikavskom dijalektu *-i*.

Potvrde su nastavka *-e* u oba padeža u ekavskom dijalektu (Rukavac D jd. *dečine, k maše, rekal susede*, L jd. *na ceste, na koj dobe, va glave, v Opatije, v Reke, po zime*, Kastav D jd. *gospošt'ine, Marete*, L jd. *po pravice, va toj prezide, po soj silnoj sile, na vode*, Brseč D jd. *glave, devičine*, L jd. *va ku'e, po besede, na ruke*, Žminj D jd. *žienške gredo h maše, rece šoje matere*, L jd. *va boške, va*

¹⁷ Od 144 ispitana mjesna govora ekavskoga dijalekta poopćeni je nastavak *-i* potvrđen u 7 trsatsko-bakarskih i 11 sjeveroistočnih i središnjih istarskih govora (Vranić 2005: 292, 310).

konobe, po nīve, Brešca L jd. *va crekve*, Beram kraj Pazina L jd. *va jene šume*, Orlec na otoku Cresu D jd. *krave*, L jd. *va gajbe, po noge*, Lubenice na Cresu L jd. *na glave, po lanite*) i u buzetskom dijalektu (Nugla D jd. *suze, raké*, L jd. *pu brazde, u bačve, u štalice, pu južine*, Roč L jd. *pu zime*, Krbavčiči L jd. *u Polskę, u mornarię, na Rike, na ęeste, na stazę, pu zemje*).

Potvrde su nastavka *-i* u oba padeža u rubnim govorima ekavskoga dijalekta (Gračišće D jd. *mat'ehi*, Sveti Petar u Šumi L jd. *po toj palyci, u korti*), u svim govorima ikavsko-ekavskog dijalekta (D jd. *ženi, sestri, susedi, materi, ht'eri, dici*, L jd. *po vodi, na koži, va brigi, na vagi*) i u oba govora ikavskog dijalekta (Klana D jd. *dici*, Studena L jd. *po ti sklidi*).

U A jd. u svim je dijalektima potvrđen nastavak *-ø* u imenica s tim nastavkom u N jd. (*mater, ht'er/št'er/t'er, crekav, kjetav*). Imenicama s nastavkom *-a* u N jd. potvrđeni su u Ajd. nastavci *-u, -o, -a*, nastali kao različiti odrazi praslavenskoga stražnjega nazala.

Nastavak *-u* potvrđen je u svim govorima ikavsko-ekavskog i ikavskoga dijalekta (*nogu, sestru, iglu*) te u sjeveroistočnom istarskom i u nekoliko rubnih govora ekavskoga dijalekta (Rukavac *na dobu*, Sveti Petar u Šumi kod Pazina *imate palicu, u tu hižu*) i u dijelu govora buzetskoga dijalekta (Roč *za besedu, za uru*).

Nastavak *-o* potvrđen je u središnjem poddijalektu ekavskoga dijalekta (Žminj *va Rašo, imamo malo crievo, ža šenico, štaro ku'ò, obu'uo si bielo robo, na glavo, ima dasko, gojit dico*, Beram kraj Pazina *napravit vojsko*) te u dijelu govora buzetskoga dijalekta (Lanišće kraj Buzeta *u hišo, na kravo*).

Nastavak *-a* potvrđen je u buzetskom dijalektu (Nugla *suza, beseda, načinit na saluata, ne nīva, u bačva*, Krbavčiči *ne puluvica, na mīza*, Brul *rouaka, štoalica*, Roč *ena ruža, za zemja, u vala*).

U V jd. potvrđene su stare alternacije nastavaka *-o* i *-e* (u osnova na suglasnik *c*) i noviji sinkretizam V jd. = N jd. Potvrde su u ekavskom dijalektu (Kastav *Miho! Brseč devičino! Ika Milica! Sveti Petar u Šumi barba! Orlec na Cresu bratjo!*), u ikavsko-ekavskom dijalektu (Omišalj, Dobrinj, Vrbnik *Marija! mama! mat moja! Novi Vinodolski divojko! dico! Jadranovo ženo! Marice! dičice! Ledenice majko! divojko! Anka!*, grobnički govori *divojko! Marijo! Anko! Anice! susedo! draga dušo!*), u ikavskom dijalektu (Klana *mamo! majčice!*). Samo sinkretizam V jd. = N jd. potvrđen je u buzetskom dijalektu (Lanišće kraj Buzeta *Marija! Anica! Buzet zemja muja!*).

U I jd. u sjevernočak. dijalektima potvrđeni su nastavci: *-u, -o, -a* (izravni odrazi prasl. stražnjega nazala) i nastavci *-on, -un* (s analoškim naveskom na izravne odraze).

Nastavak *-un* potvrđen je u svim govorima ikavsko-ekavskog dijalekta (Dobrinj, Vrbnik *s prvun ženun, pod poneštrun, Omišalj pod poneštrum, s per-vum ženun, Novi Vinodolski pod jednun kapun, nogun, materun, Kamenjak z jelovun šumun, daskun, Drivenik z macolun, nogun, rukun; Bribir, Grižane, Selce, Dramalj glavun, Jadranovo nedilun, z mamun, z vodun, Ledenice s vodun grobnički govori pod jednun kapun, nogun, materun, hreljinsko-kraljevički govori nogun, ofcun, s kozun, gorskokotarski sjevernočak. ikavsko-ekavski govori nogun, glavun), u govorima sjeveroistočnog istarskog poddijalekta ekavskog dijalekta (Rukavac *pod bradun, z iglun, pod velun lipun, z britvicun, Kastav za sun gospodun, preslicun, Brešča s torbicun, z golun glavun, Brseč lopa-tun, materun, hterun, Lovran z duplun bradun, s kitun, nad vodun).**

U ekavskom je dijalektu u središnjim istarskim govorima najprošireniji nastavak *-on* (Žminj *sekiricon, kosuon, pret ku'on, sestruon, Beram kraj Pazina sablon*); u rubnim su govorima središnjega istarskoga poddijalekta potvrđene alternacije nastavaka *-o* i *-on* (Sveti Petar u Šumi *z noguon, s palico*).

Nastavak *-u* potvrđen je u ekavskom dijalektu u govorima otočnoga poddijalekta te u rubnim sjeveroistočnim i sjeverozapadnim (labinskim) govorima (Orlec na Cresu *s kožu, z nogu, z otu karocu*), u ikavskom dijalektu (Klana *z dvimi malu dicu, z glavu, s tešku muku, z motiku, Studena z dicu, s pušku, pod Taliju, s ceradu, z vrit'u, z vodu*) i u buzetskom dijalektu (Buzet *z fameju, ned Nyglu*).

Nastavak *-o* potvrđen je u ekavskom dijalektu u jednom rubnom sjeveroistočnom govoru i u labinskim govorima u središnjem istarskom poddijalektu te u buzetskom dijalektu (Krbavčiči *z Marijo, z Mirjano, z ono buršeto, z vituro, Lanišće kraj Buzeta s to kravo*), gdje je sporadično potvrđeno i alterniranje nastavaka *-o* i *-u* (Brest *z glavo / z glavu*).

Nastavak *-a* (*-ua, -oa*) potvrđen je u buzetskom dijalektu (Nugla *z nogua, suzoa, s kusua, s hterua, Brul z rakóa, Sveti Martin z glava*).

U N mn. u svim je dijalektima načelno potvrđen stari sinkretizam NAV mn. = G jd.; odstupanje je potvrđeno samo u dijelu buzetskog dijalekta, gdje je u G jd. potvrđen nastavak *-e*, a u NA mn. nastavak *-i*.

U G mn. u svim je dijalektima potvrđen dominantan nastavak *-ø*, rubno i nastavak *-i* te sporadično nastavak *-ah*. Potvrde su u ekavskom sjevernočak. dijalektu (Brseč *od žen, ruk, kuť, dasak, bačav, grabal, mačak; mater, hter, Lovran pilic, pralic, sekir, plankać, Žminj z bačaf, Orlec na Cresu čuvalc smo dec, glaf, noh, Sv. Jakov na Lošinj pet uri*, u dvama rubnim govorima središnjega istarskoga poddijalekta potvrđen je nastavak *-ah* (*ženah, sestrah*), u ikavsko-ekavskom dijalektu (Dobrinj, Omišalj, Vrbnik *ruk, ovac, črišan, žen, duš, Novi Vinodolski deset šestic, maťeh, ovac, žen, divojak, kopč, zikav, Bribir*

brenat, brajad, jelav, žen, Tribalj dasak, naranač, jelav, brenti, šterni, Grižane brajad, kordī, gajbi, Selce ovac, dasak, litar, jelv, sorat, Dramalj jelav/jelvi, štirni, Jadranovo žen, sestar, ur, Ledenice osavnajst godin, hiľad, grobnički govori deset ovac, žen, divojak, mater, zikav, hreljinsko-kraljevički govori nog, dasak, naranač/naranči, dreñul, igal, kokoš, gorskokotarski sjevernočak. ikavsko-ekavski govori kraf, sorti, bab, glav, dasak, pačurak/pečurki), u bužetskom dijalektu (Roč čuda ruak, Nugla sos, čyda ýiit, usin, siästar, kryšav, myh, hiš, vyr, Brul roak, hiš, vyr, kraf, famej, Brest možgin, obrvi, Krbavčići jabok, roš, zvezd, puli trt) i u ikavskom dijalektu (Klana posij, tih tovaric, od dasak, Studena bez brageš, plin, nevist, puli kičić).

U D mn. u svim je dijalektima potvrđen nastavak *-an*, mjestimice u alternaciji s nastavkom I mn. *-ami*. Potvrde su u ekavskom dijalektu (Orlec na Cresu *nogan*, Brseč *ženami, ofcami/ofcan*), u ikavsko-ekavskom dijalektu (Vrbnik *ženan, materan*, Novi Vinodolski, Tribalj *ženan*, Ledenice *sestran*, grobnički govori *ženan, divojkan, h'ëran*, hreljinsko-kraljevički govori *nogan, ofcan*), u bužetskom dijalektu (Nugla *sestran, kukušan, h'ëran*, Brul *rakán*) i u ikavskom dijalektu (Klana *kokošan*).

U L mn. u svim je dijalektima potvrđen nastavak nastavak *-ah* (u rubnim govorima *-a*) mjestimice u alternaciji s nastavkom I mn. *-ami*. U imenica u značenju 'par' potvrđen je u otočnim govorima i (podrijetlom dvojinjski) nastavak *-uh*. Potvrde su u ekavskom dijalektu (Rukavac *po grižah, na kosicah, v rukah, va lehad, Brseč na rukah, na nogah, va papučah, na gredah, va nat'vah; ženami, ofcami/ofcan, h'ërami*, Kastav *po nekeh pravicah, Žminj po škalah, na ku'ah, va kuhiñah, na gredah*, Sveti Petar u Šumi *po stazah*, Orlec na Cresu *na nogah*, Cres, mjesto na otoku Cresu *va rukuh*, Nerezine na otoku Lošinju *v Nerezinah*), u ikavsko-ekavskom dijalektu (Dobrinj, Vrbnik, Omišalj *v rukah, na nogah*, Novi Vinodolski *po besedah, na nogah, va šlapah, na gredah*, Dramalj *ženah, Jadranovo po radionah, po lihah, va koficah*, grobnički govori *na nogah, va ku'ah, na gredah*, hreljinsko-kraljevički govori *va Grižanah, po nogah, na ofcah, na lukah*, gorskokotarski sjevernočak. ikavsko-ekavski govori *na žena, na glava*), u bužetskome dijalektu (Nugla *pu tih stazah, ne nugah, u kryšvah, Brul u rakáh, pu škuolah*, Sveti Martin *pu besidah, u možginah*, Krbavčići *pu bačvah, kleš'ah*), u ikavskome dijalektu (Klana *po kancelarijah, po kišah* 'po kućama', Studena *po lojtrah, v rukah*). Rubno su sporadično potvrđene i alternacije s nastavcima D mn. i I mn. (Ledenice na rubu vinodolskih govora: *po ku'an / po ku'ah, u rukama*).

U I mn. u svim je dijalektima potvrđen nastavak *-ami*, u imenica u značenju 'par' u bužetskom je dijalektu potvrđen stari dvojinjski nastavak *-ama*. Potvrde su u ekavskom dijalektu (Rukavac *z veleml vret'ami, z onakovemi nogami*, Brseč *ženami, besedami, ofcami*, Ika *s časnemi sestrami*, Sveti Petar u Šumi

z veturami, Orlec na Cresu *nogami*), u ikavsko-ekavskom dijalektu (Dobrinj, Vrbnik, Omišalj *z belimi nrižicami, rukami, sajami*, Novi Vinodolski *besedami, sviťami ženami, ht'erami*, Bribir *z nogami*, Tribalj *ženami*, Jadranovo *z ogrušicami, s težakiñami*, grobnički govori *z rukami, nogami*, hreljinsko-kraljevički govori *nogami, ofcami*), u bužetskom dijalektu (Nugla *suzami, z jagudicami, besedami, rakami / z obimi rakama*, Brul *rakami*) i u ikavskom dijalektu (Klana *z ovimi motikami*, Studena *sajami*). Rubno su sporadično potvrđeni i sinkretizmi s jednim od postojećih nastavaka: D mn = I mn. nastavkom *-ami(n)* i D mn. = L mn. = I mn. nastavkom *-ami(n)* ili *-ama(n)*.

i-vrsta

U sklonidbi i-vrste dvije su skupine imenica. Prvoj pripadaju imenice ž. r. s nastavkom *-ø* u NA jd. koje su i u prasl. razdoblju pripadale zasebnim i-deklinacijama m. r. ili ž. r. (*stvar, not', mast', sol, nemoť, pamet*). Po i-vrsti je (s nastavkom *-ø* u NA jd. te nastavkom *-i* u G jd.) u sjevernočak. dijalektima potvrđena imenica *bol* (N jd. *teška bol*, G jd. *od teške boli*).

Drugu skupinu čine tri imenice sa samo množinskim dijelom paradigme: imenica *ljudi* koja je i u prasl. pripadala i-osnovama m. r. te imenice *oči, uši*, koje su pripadale prasl. s-osnovama sr. r. Nakon gašenja s-osnova u starojezičnom razdoblju, ove su se dvije imenice u jedninskim dijelovima paradigme priklonile a-vrsti sr. r. (N jd. *oko, uho*, G jd. *oka, uha*), a njihovi su se (semantički i morfološki) dvojniski oblici uklopili u množinski dio paradigme i-vrste. Ove tri imenice unutar sklonidbe i-vrste obično imaju autonoman status u odnosu na ostale imenice iz prve skupine. U sjevernočak. dijalektima potvrđeni su njihovi oblici s autentičnim množinskim (ili dvojniskim) nastavcima i u onim govorima u kojima se nastavci u imenica prve skupine priklanjaju a-vrsti ili e-vrsti.

U imenice *ljudi* u sjevernočak. dijalektima potvrđeni su stari nastavci podrijetlom iz prasl. i-osnova: *-i* u N mn. i G mn. (*ľudi/ľudi, od ľudil/ľudi*), *-en* u D mn. (*ľuden/ľuden*), *-eh* u L mn. (*ľudeh/ľudeh*) te u GDLI mn. noviji nastavci preuzeti iz e-vrste i a-vrste. Preuzimanju nastavaka iz e-vrste i a-vrste podliježu i imenice 'oči' i 'uši', osim što u rubnim otočnim govorima ekavskoga i ikavsko-ekavskoga dijalekta u GDLI mn. imaju zasebne, podrijetlom dvojniske nastavke.

U GDL jd. potvrđeni su dvojaki nastavci. Stari nastavak *-i* (sljednik nastavka prasl. i-osnova) potvrđen je u ikavskom i u većini govora ikavsko-ekavskoga dijalekta (*brez pameti, od kosti, od prvo smrti, nadat se pomoći, po noći, na masti*). Nastavak *-e* (preuzet iz jednine e-vrste) potvrđen je u ekavskom dijalektu (Orlec na Cresu D jd. *koste*, Cres na otoku Cresu G jd. *koste, noťe*,

mo'ę, DL jd. *nadejat se smrte, takovoj stvare, na koste*, Rukavac *po no'ę*, *na rite, po vase*, Brseč *va pamete*), u ikavsko-ekavskom dijalektu (istočnokrčki govori: Omišalj, Dobrinj, Vrbnik *no'ę*, *kerve*) i u buzetskom dijalektu, uz poneku alternaciju s nastavkom *-i* (Nugla G jd. *vasio*, *pres smoli*, L jd. *ne čęjysti*, *u vase*, *u krvje*, *pu nu'ę*, Brul *u vase*, *pu nu'ę*, Krbavčići *na vase*).

U I jd. u svim su dijalektima potvrđeni nastavci preuzeti iz I jd. e-vrste: nastavci *-un* i *-u* potvrđeni su uekavskom dijalektu (Rukavac *mužęvun smrtun*, *z golun ritun*, Brseč *krvun*, *kostun*, *mastun*, Orlec na Cresu *koš'u*, Lubenice na Cresu *š kervu*); nastavak *-un*, sporadično u alternacijama s *-i* (nastavkom starih i-osnova) potvrđen je u ikavsko-ekavskom dijalektu (Dobrinj *krvun/krvi*, *kostun*, Vrbnik *kervi/ker vun*, *kostun/koš'un*, *mastun*, Bribir *solun*, *kostun*, *no'un*, Tribalj *milostun*, *mastun/masti*, Novi Vinodolski i grobnički govori *kostun/koš'un*, *mastun*, hreljinsko-kraljevički govori *krvun*, *mastun*, *lažun*, *no'un*, *stvarun*, gorskokotarski sjevernočak. ikavsko-ekavski govori *pametun*); nastavak *-u* potvrđen je u ikavskom dijalektu (Klana *za pouno'u*); nastavci *-a*, *-o*, *-on* potvrđeni su u buzetskom dijalektu (Nugla *sujua* 'solju', *s krvjua* 's krvlju', Sveti Martin *s krvjo*, Brest *krvlon*).

U NA mn. u svim je dijalektima potvrđen oblik *ľudi/judi* (N mn. *to su naši ľudi/judi*, A mn. *mi smo spasili ti ľudi/judi*). U ostalih je imenica potvrđen nastavak *-e* (iz e-vrste) u ekavskom dijalektu (Rukavac *oče*, *uše*, *v oče*, Lubenice na Cresu *stvare*, *oce*, *uše*), nastavak *-i* u ostalim otočnim govorima ekavskoga dijalekta (Orlec na Cresu *štvari*, *uši*), u ikavskom i u ikavsko-ekavskom dijalektu (*ľudi*, *oči*, *uši*, *stvari*, *no'i*, *pomo'i*) i u buzetskom dijalektu (Nugla *oči*, Sveti Martin *vahi* 'uši').

U G mn. u sjevernočak. su dijalektima uz stari nastavak *-i* potvrđeni i nastavci iz G mn. drugih dvaju sklonidbenih vrsta: nastavak *-ø* preuzet iz e-vrste, nastavak *-ih* preuzet iz a-vrste, nastavak *-ah* preuzet iz e-vrste, a u rubnim i otočnim govorima ekavskoga i ikavsko-ekavskoga dijalekta i nastavci dvojinskoga podrijetla *-ij*, *-u*, *-uj*, *-iju*. Potvrde su u ekavskom dijalektu (Brseč *kosti*, *oči*, *uši*, Orlec na Cresu *kosat*, *štvari*, *uši*, Lubenice na Cresu *ž us'ij*, Cres na otoku Cresu *ocij*, *ušij*, Rukavac *pul ušu* 'pokraj ušiju'), u ikavsko-ekavskom dijalektu (Dobrinj, Omišalj, Vrbnik *judi*, *očuj*, *ušuj*, Novi Vinodolski, Selce, grobnički govori *kostih*, *očih*, *uših*, *ľudih*, Bribir *kost*, *no'*, *pe'*, *uh*, Tribalj *vlasi*, *bez oči*, *uši*, Grižane *laži*, *stvari*, *pe'i*, *očih*, *uših*, Dramalj *očiju*, *ušiju*, *kostih*, *očih*, *uših*, *ľudih*, hreljinsko-kraljevički govori *ľudi*), u buzetskom dijalektu (Nugla *piät uči*, *čyda jydi*, *čyda vasi*, *ve'* *stvari*, *obih čęjyst*, *ud uči* i *ud vyši*, Draguč *judi*, Brul *judi*, *vyv* 'ušiju', *z vasah*, Brest *uki*, *očih*).

U D mn. uz stari nastavak *-en* potvrđeni su nastavci iz D mn. drugih dviju sklonidbenih vrsta: nastavak *-on* preuzet iz a-vrste, nastavak *-an* preuzet iz

e-vrste te dvojinjski nastavak *-ijami*. Potvrde su u ekavskom dijalektu (Cres na otoku Cresu *luden, kostan, stvaran, ocijami, ušijami*), u ikavsko-ekavskom dijalektu (Dobrinj, grobnički govori *juden, stvaron*, Novi Vinodolski *luden, Bribir lažon, stvaron*).

U L mn. uz stari su nastavak *-eh* potvrđeni i *-ih*, preuzet iz a-vrste i *-ah*, preuzet iz e-vrste te nastavci dvojinjskoga podrijetla *-ijuh* i *-u*. Potvrde su u ekavskom dijalektu (Rukavac *v oču, v ušu*, Brseč *kostah, očeh, uheh*, Orlec na Cresu *kost'ah*), u ikavsko-ekavskom dijalektu (Vrbnik, Omišalj *po kostah*, grobnički govori *v očih, v uših, po stvarih*, Novi Vinodolski *va očih, va uših*, Selce *po kostih*), u buzetskom dijalektu (Nugla *ne kušt'ah, na učih/učeh, vyših*, Sveti Martin *očih*).

U I mn. potvrđeni su: nastavak *-i*, preuzet iz a-vrste, nastavak *-ami*, preuzet iz e-vrste i nastavci dvojinjskoga podrijetla *-imi, -ijami*. Potvrde su u ekavskom dijalektu (Cres na otoku Cresu *ocijami, ušijami*, Rukavac *pred očimi, mej semi ljudi*, Brseč *kostami, ht'erami, očami, stvarami, uhami*), u ikavsko-ekavskom dijalektu (Dobrinj, Omišalj, Vrbnik *kostami, med očujih, med ušujih*, Novi Vinodolski *z oči, z uši/ušimi, z ljudi, kostami*, grobnički govori *z velimi oči, uši, z dobrimi judi, z velimi kosti*, hreljinsko-kraljevički govori *z oči, z uši*), u buzetskom dijalektu (Nugla *s kušt'ami, z uči, z jidi* 's ljudima' Krbavčiči *z jidi*).

U cjelini je imenička sklonidba u sjevernočak. dijalektima u odnosu na srednjočak. i južnočak. dijalekte u 20. st. zadržala obilježja sklonidbe iz 15. stoljeća. U njoj su u znatnijoj mjeri potvrđeni ovi relikti starohrvatske deklinacije: polarizacija nastavaka prema palatalnosti/nepalatalnosti osnove potvrđena je u G jd. te NAV mn. e-vrste, a sporadično i u NAV mn. a-vrste, u e-vrsti su potvrđeni arhaični oblici imenica starih v-osnova i r-osnova, u i-vrsti (u reliktima i u e-vrsti) sačuvani su osebujni oblici dvojine u imenica koje znače par (najčešće *oči, uši* i *ruka*).

Sustav su imeničke sklonidbe u sjevernočak. dijalektima mimoišle morfološke inovacije potaknute vanjskim (međujezičnim) dodirima u proteklih pet stoljeća, koje su uveliko potvrđene u srednjočak. i južnočak. dijalektima; u sjevernočak. dijalektima u 20. st. nije potvrđen sinkretizam akuzativa i lokativa (A=L, L=A) koji bi upućivao na duži bliski dodir s romanskim jezicima, niti novi nastavci u množinskim padežima triju imeničkih paradigmi, koji bi upućivali na duži bliski dodir sa štokavskim migracijskim govorima nakon 15. st.; u sjevernočak. dijalektima nije potvrđen nastavak *-a* u G mn. a-vrste i e-vrste, niti sinkretizam DLI mn. u trima imeničkim paradigmama jednim novim nastavkom kojega u 15. st. nije bilo u čakavskim sustavima (*-ima* u DLI mn. a-vrste, *-ama* u DLI mn. e-vrste).¹⁸

¹⁸ Sinkretizirani nastavci *-ima, -ama* u DLI mn. imeničke sklonidbe morfološki su novo-

Ako se uopće može govoriti o morfološkim inovacijama u dijalektima sjevernočakavskoga kompleksa nakon 15. st., onda je u pravilu riječ samo o dodatnom raspoređivanju (distribuciji) naslijeđenoga morfološkoga inventara unutar triju sklonidbenih vrsta, radi uravnoteženja imeničkoga sklonidbenoga sustava koji počiva na a-vrsti i e-vrsti, dvjema sljednicama starih glavnih deklinacija. Dodatno se raspoređivanje morfološkoga inventara pretpostavljenog za konac 15. st. u sjevernočak. dijalektima očituje u uvođenju jednin-skih i množinskih nastavaka sklonidbe e-vrste u sklonidbu i-vrste, a u dijelu dijalekata i u uvođenju nastavka u sklonidbu a-vrste, češće u imenica sr. r., sporadično i u imenica m. r. Po toj se izrazitijoj prevlasti nastavaka e-vrste u i-vrsti i po djelomičnom prodoru nastavaka e-vrste u a-vrstu sjevernočak. dijalekti razlikuju od srednočak. i južnočak.¹⁹ Unutrašnja je inovacija u sustavu i pojava sinkretizma V jd. = N jd. u ekavskom i buzetskom dijalektu, a na morfonološkom planu potpuno utrnuće palatalizacije i sibilizacije u svim trima sklonidbenim vrstama.

Literatura

- KALSBECK, JANNEKE 1984.-1985. Neke fonološke i morfološke osobine govora Nugle u sjevernoj Istri. *Zbornik za filologiju i lingvistiku* 27-28, 313–320.
- LUKEŽIĆ, IVA – MARIJA TURK 1998. *Govori otoka Krka*. Crikvenica: Libellus.
- LUKEŽIĆ, IVA 2007. Jezični sustav grobničkoga govora u 20. stoljeću. *Grobnički govor XX. stoljeća (gramatika i rječnik)* [ur. Silvana Vranić]. Rijeka: Katedra Čakavskoga sabora Grobnišćine, 7–63.
- LUKEŽIĆ, IVA 2012. *Zajednička povijest hrvatskih narječja 1. Fonologija*. Zagreb – Rijeka: Hrvatska sveučilišna naklada – Filozofski fakultet u Rijeci – Katedra Čakavskoga sabora Grobnišćine.
- LUKEŽIĆ, IVA 2015. *Zajednička povijest hrvatskih narječja 2. Morfologija*. Zagreb – Rijeka: Hrvatska sveučilišna naklada – Filozofski fakultet u Rijeci – Katedra Čakavskoga sabora Grobnišćine.
- MOGUŠ, MILAN 1992.-1993. Dijalektološki povratak Brseću. *Filologija* 20-21, 313–322.
- MOGUŠ, MILAN 1994. Dijalektološki zapis o Jardasovoj Kastavštini. Jardas, Ivo. *Kastavština: građa o narodnom životu i običajima u kastavskom govoru*. Rijeka: Kulturno-prosvjetno društvo I. Matetić Ronjgov, 9–28.

štokavizmi, potvrđeni su u srednočak. i južnočak. dijalektima. U njima su obilato potvrđeni i morfološki štokavizmi: sinkretizirani nastavci *-in*, *-an*, *-imi* u dva množinska padeža (DI mn., DL mn., LI mn.) imeničke sklonidbe, cjeloviti preuzeti iz dvojine, iz imeničke ili zamjeničko-pridjevne sklonidbe.

¹⁹ U srednočak. i južnočak. dijalektima u množinu i-vrste uvedeni su nastavci a-vrste.

- MOGUŠ, MILAN 2000. Bilješke o novljanskom govoru. *Novljanski zbornik* 4, 18–28.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR 1970. Dijalekatske značajke buzetske regije. *Istarski mozaik* 8, 35–49.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR 1976. Takozvana buzetska kajkavština. *Istra* 6-7, 41–44.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR 1985. Mozaik istarskih govora. *Istra* 23, 66–72.
- VRANIĆ, SILVANA 1999. Neke morfonološke (i morfološke) značajke sjeverozapadnočakavskih rubnih govora. *Hrvatski dijalektološki zbornik* 11, 49–61.
- VRANIĆ, SILVANA 2001. Podsustavi unutar čakavskoga ekavskoga dijalekta. *Drugi hrvatski slavistički kongres. Zbornik radova 1* [ur. Dubravka Sesar]. Zagreb: Hrvatsko filološko društvo, 651–657.
- VRANIĆ, SILVANA 2005. *Čakavski ekavski dijalekt: sustav i podsustavi*. Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci.
- VRANIĆ, SILVANA 2007. Rubnost kao kriterij u klasifikaciji čakavskoga ekavskoga dijalekta. *U službi jezika* [ur. Silvana Vranić]. Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci, 33–45.
- VRANIĆ, SILVANA 2013. Zasebnosti čakavskoga buzetskoga dijalekta u odnosu na čakavski ekavski dijalekt. *Od indoeuropeistike do kroatistike. Zbornik u čast Daliboru Brozoviću*. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 519–536.

Izvori potvrda oblika imeničke sklonidbe

A) Dijalektološki pouzdani tekstovi objavljeni u bibliografskim jedinicama

- HOUTZAGERS, HUBRECHT PETER 1985. *The čakavian Dialect of Orlec on the island of Cres*. Amsterdam: Rodopi.
- KALSBECK, JANNEKE 1998. *The čakavian Dialect of Orbanici near Žminj in Istria*. Amsterdam – Atlanta: Rodopi.
- LUKEŽIĆ, IVA 1998. *Govori Klane i Studene*. Crikvenica: Libellus.
- MENAC -MIHALIĆ, MIRA – ANITA CELINIĆ 2012. *Ozvučena čitanka iz hrvatske dijalektologije. Sveučilišni udžbenik s nosačem zvuka*. Zagreb: KNJIGRA.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR 1992. Oglеди govora na Bužeštini. *Buzetski zbornik* 17, 33–42.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR 2011. *Čakavska čitanka. Tekstovi – Prikazbe – Priručni rječnik – Bibliografija*. Zagreb: Golden marketing.

B) Oprimjerenja uz natuknice u rječnicima

- LUKEŽIĆ, IVA – SANJA ZUBČIĆ 2007. *Grobnički govor XX. stoljeća (gramatika i rječnik)*. Rijeka: Katedra Čakavskoga sabora Grobnišćine.

MOHOROVIČIĆ-MARIČIN, FRANJO 2001. *Rječnik čakavskog govora Rukavca i bliže okolice*. Rijeka–Opatija–Matulji: Adamić.

C) Zabilješke iz autoričinih terenskih istraživanja

- a) podatci o imeničkoj sklonidbi u vinodolskim govorima (Bribir, Drive-
nik, Tribalj, Grižane, Selce, Dramalj, Ledenice), u hreljinsko-kraljevič-
kim govorima (Hreljin, Zlobin, Plase, Veli Dol, Križišće, Šmrika, Bakarac,
Kraljevica) te u gorskokotarskim ikavsko-ekavskim govorima (Sleme, Sla-
vica, Brestova Draga, Benkovac Fužinski sa zaseocima Brdo i Pod Brdo),
prikupljeni osamdesetih godina 20. st.
- b) podatci iz Žminja i Nugle preuzeti iz dijalektološkoga materijala prikuplje-
nog terenskim istraživanjem 1990. godine
- c) oprimjerenja iz govora Lubenica na Cresu uzeta su iz autoričinih terenskih
bilježaka o temeljnom rječniku za semantičko polje 'ljudsko tijelo', priku-
pljanih sredinom devedesetih godina 20. st.

D) Terenski upitnici za Hrvatski dijalektološki atlas: HDA Buzet, Roč, Rači-
ce, Sveti Martin, HDA Novi Vinodolski

E) snimljeni i dijalektološki transkribirani tekstovi iz diplomskih radnja na Fi-
lozofskom fakultetu u Rijeci: tekst iz Krbavčiča koji je 1995. snimila stu-
dentica Elena Grah i tekst iz Jadranova koji je 1993. snimila studentica Re-
nata Gržac.

Noun declensions of the North-Čakavian dialects in the twentieth century

Summary

This paper presents the noun declensions of the four North-Čakavian
dialects as spoken in the twentieth century.

Ključne riječi: sjevernočakavski dijalekti, imenička sklonidba

Key words: North-Čakavian dialects, noun declensions

